

ارتباط کم‌گزارشی‌دهی و بیش‌گزارش‌دهی انرژی دریافتی با شاخص توده بدن و عوامل

مرتبط با شیوه زندگی: مطالعه قند و لیپید تهران

چکیده

کم‌گزارشی‌دهی و بیش‌گزارش‌دهی انرژی دریافتی یکی از مشکلات شناخته شده روشهای ارزیابی دریافت غذایی است. هدف از این مطالعه تعیین ارتباط این موارد با شاخص توده بدن و عوامل مربوط به شیوه زندگی بوده است. ارزیابی دریافت‌های غذایی با استفاده از یادآمد ۲۴ ساعته خوراک برای ۲ روز در ۹۴۷ فرد (۴۱۵ مرد و ۵۳۲ زن) ۱۶-۸۰ ساله ساکن منطقه ۱۳ تهران توسط پرسشگران باتجربه صورت گرفت. وزن و قد با استفاده از ترازوی دیجیتالی و مترنوری طبق روشهای استاندارد اندازه‌گیری و به ترتیب با دقت ۱۰۰ گرم و ۱ سانتیمتر ثبت شد. میزان متابولیسم پایه براساس وزن، سن و جنس محاسبه گردید و نسبت انرژی دریافتی به میزان متابولیسم پایه (EI: BMR) $< 1/35$ به عنوان کم‌گزارش‌دهی، $1/35-2/39$ طبیعی و $\geq 2/4$ به عنوان بیش‌گزارش‌دهی تعریف شد. براساس نتایج به دست آمده میانگین \pm انحراف معیار سنی مردان و زنان به ترتیب $1/72 \pm 0/44$ و $1/72 \pm 0/44$ سال بود. مردان EI: BMR بیشتری را در مقایسه با زنان داشتند ($P < 0/001$) و میزان انرژی دریافتی و EI: BMR در افراد جوانتر در هر دو جنس بیشتر از افراد سالمند بود. میزان شیوع کم‌گزارش‌دهی و بیش‌گزارش‌دهی در کل افراد به ترتیب ۳۱٪ و ۵٪ به دست آمد. کم‌گزارش‌دهی در زنان بیشتر از مردان (۴۰٪ در مقابل ۱۹٪، $P < 0/001$) و بیش‌گزارش‌دهی در مردان شایعتر بود (۷٪ در مقابل ۳٪، $P < 0/05$). با افزایش سن نسبت EI: BMR در هر دو جنس کاهش یافته و افراد کم‌گزارش‌دهی در مقایسه با افراد با گزارش‌دهی طبیعی، سن بالاتر و BMR بیشتری داشتند اما امتیاز تحصیلات آنها تفاوت معنی‌داری نداشت. افراد بیش‌گزارش‌دهی در مقایسه با افراد با گزارش‌دهی طبیعی سن کمتر و BMR پایین‌تری داشتند، اما امتیاز تحصیلات این ۲ گروه تفاوت معنی‌داری نداشت. بیشترین نسبت افراد بیش‌گزارش‌دهی در بین افراد با BMI طبیعی دیده شد. سیگار کشیدن در افراد بیش‌گزارش‌دهی شایعتر از افراد طبیعی بود (۲۸٪ در مقابل ۱۹٪ در مردان و ۶٪ در مقابل ۱٪ در زنان، $P < 0/01$ برای هر دو). یافته‌ها حاکی از شیوع بالای گزارش‌دهی نادرست انرژی دریافتی در کشورما و ارتباط عواملی مثل سن، چاقی و سیگار کشیدن با آن بودند که این اطلاعات در بررسیهای تغذیه باید مورد توجه پژوهشگران قرار گیرد.

پروین میرمیران I

لیلا آزادبخت II

فاطمه محمدی II

دکتر صالح زاهدی اصل III

*دکتر فریدون عزیززی IV

کلیدواژه‌ها: ۱ - کم‌گزارش‌دهی ۲ - بیش‌گزارش‌دهی ۳ - شاخص توده بدن

۴ - شیوه زندگی ۵ - مطالعه قند و لیپید تهران

مقدمه

مطالعه در زمینه ارتباط رژیم غذایی با علت بیماریهای مزمن یکی از بحث‌انگیزترین مباحث اپیدمیولوژی تغذیه

این پژوهش تحت حمایت مالی شورای پژوهش‌های علمی کشور در مرکز تحقیقات غدد درون ریز و متابولیسم دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی انجام شد و با شماره ۱۲۱ به ثبت رسیده است. همچنین این مقاله در هفتمین کنگره سراسری تغذیه در رشت سال ۱۳۸۱ ارائه شده است.

(I) کارشناس ارشد تغذیه، مربی دانشکده علوم تغذیه و مسئول واحد تغذیه مرکز تحقیقات غدد درون ریز و متابولیسم، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی شهید بهشتی، تهران، ایران.

(II) کارشناس ارشد تغذیه، محقق مرکز تحقیقات غدد درون ریز، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی شهید بهشتی، تهران، ایران.

(III) استاد گروه فیزیولوژی و معاون پژوهشی مرکز تحقیقات غدد درون ریز و متابولیسم، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی شهید بهشتی، تهران، ایران.

(IV) استاد گروه داخلی، فوق تخصص بیماریهای غدد درون ریز، مرکز تحقیقات غدد درون ریز و متابولیسم بیمارستان طالقانی، اوین، خیابان تابناک، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی شهید بهشتی، تهران، ایران (*مؤلف مسئول)